

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

82.

KURIER LITOWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 11-го Октября — 1835 — Wilno. Piątek. 11-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Его Сіятельство, Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій Генераль-Губернаторъ, Генераль-Адъютантъ, Князь Николай Андреевичъ Долгоруковъ, прибывъ въ Вильно изъ повозки по Гродненской Губерніи и Области Бѣлостокской, 9-го сего мѣсяца въ половинѣ 6-го часа по полудни, изволилъ отправится того же числа въ исходе 7-го часа по тракту на Вилкомирь.

Санктпетербургъ, 30-го Сентября.

Высочайшимъ Указомъ 26-го Августа, въ воздаіііе ревностной службы и отличныхъ трудовъ нижеслѣдующіе Чиновники Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава 3-й степени: Коллежскій Советникъ, Черниговскаго Богоугоднаго заведенія врачъ, Штабъ-Лѣкаръ Любарскій, и Титулярный Советникъ Непременный Членъ Могилевскаго Приказа Общественнаго Призрѣнія Козацковъ; того же Ордена 4-й степени: Титулярные Советники: Производитель дѣлъ Могилевскаго Губернскаго Предводителя Дворянства Лазаревизъ, Секретарь Витебскаго Приказа Общественнаго Призрѣнія Бахаловизъ, Чиновникъ особыхъ порученій Кіевскаго Гражданскаго Губернатора Остапенко, Секретарь и Казначей Канцеляріи Слободско-Украинскаго Гражданскаго Губернатора Петинъ, Советникъ Черниговскаго Губернскаго Правленія Свислоскій, Житомирской Каѳедры Каноникъ Головинскій, Евангелическо-Реформатскіе Вице-Суперъ-Интенденты: Виленскаго Округа Балгевскій и Гродненскаго Округа Геровскій.

— Правительствующій Сенатъ слушалъ рапортъ Г. Военнаго Министра, что Высочайшими повелѣніями 12 Іюля и 15 Ноября 1817 года постановлено: Военнымъ Генераламъ, Штабъ и Оберъ-Офицерамъ, кои, не имѣя никакихъ должностей и слѣдовательно не получаая никакого содержанія отъ казны, будутъ находиться подъ слѣдствіемъ или судомъ, не производить половиннаго жалованья безъ особаго на то Высочайшаго повелѣнія; тѣмъ же изъ нихъ, кои не будутъ имѣть вовсе средствъ къ своему содержанію, выдавать по 25 коп. въ сутки во все время нахожденія ихъ подъ судомъ, или слѣдствіемъ, до самаго окончанія дѣла. Нынѣ Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: для уравниенія въ семъ случаѣ Гражданскихъ Чиновниковъ съ Военными, мѣру сію распространить и на Гражданскихъ Чиновниковъ, состоящихъ при Герольдіи и неполучающихъ вовсе никакого отъ казны содержанія. (Іюль 26 дня 1835 года. По 1-му Департаменту.)

— Правительствующій Сенатъ слушалъ рапортъ Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, что въ Министерство Внутреннихъ Дѣлъ поступали отъ Губернскихъ Начальствъ представленія о производствѣ Чиновникамъ, получающимъ жалованье изъ городскихъ доходовъ, пенсіи, пріобрѣтенной ими за прежнюю службу. Посему онъ Г. Министръ входилъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ, полагая съ своей стороны, что для привлеченія въ мѣста Городскихъ Управленій опытныхъ и способныхъ Чиновниковъ, коихъ почти вездѣ, особенно въ Городскихъ Полиціяхъ, недостаточно, можно допустить, чтобы получающіе пенсію, поступаая вновь на службу въ мѣста Го-

WІADOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

Честно Оsviecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieniski, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant, Xiążę Nikołaj Andrzejewicz Dolhorukow, przybywszy do Wilna z podróży swej po Gubernii Grodzienkiej i Obwodzie Białostockim dnia 9go b. m. o pół do 6tej wieczorem, tegoż dnia ku końcowi godziny swej wyjechać raczył traktem do Włkomierza.

Sankt-Petersburg, dnia 30 Września.

Przez Najwyższy Ukaz, dnia 26go Sierpnia, w nagrodę gorliwej służby i odznaczających się prac, niżej wyrażeni Urzędnicy, Najłaskawiej mianowani Kawalerami Cesarzskiego i Królewskiego Orderu Sw. Stanisława 3ciej klasy: Radca Kollegialny Czernihowskiego Dobroczynnego zakładu Lekarz, Sztab-Lekarz Lwarski, i Radca Honorowy, Dożywotni Członek Mohylewskiej Izby Powszechney Opieki Kozaczkow; tegoż Orderu 4tej klasy: Radcy Honorowi: Zarządzający dziełami Mohylewskiego Gubernialnego Marszałka Dworządu Łazarzewicz, Sekretarz Witebskiej Izby Powszechney Opieki Bachalowicz, Urzędnik do szczególnych poruczeń Kijowskiego Gubernatora Cywilnego Osiapenko, Sekretarz i Kassyer Kancellaryi Słobodzko-Ukraińskiego Gubernatora Cywilnego Petin, Radca Czernihowskiego Rządu Gubernialnego Swisłocki, Żytomierskiej Katedry Kanonik Hołowiński, Ewangelicko-Riformowani Wice-Super-Intendenci: Wileńskiego Okręgu Balczewski i Grodzienkiego Okręgu Herowski.

— Rządzący Senat słuchali Raportu Pana Ministra Woyskowego, iż przez N a y w y ż s z e rozkazy, z dnia 12 Lipca i 15 Listopada roku 1817, postanowiono: woyskowym Jenerałom, Sztab i Ober-Oficerom, którzy, zostając bez żadnych obowiązkow, a przeto od Skarbu żadnego utrzymania nie pobierając, będą zostawali pod śledztwem albo pod sądem, nie wydawać połowy płacy bez szczególnego na to N a y w y ż s z e g o rozkazu; dla tych zaś z pomiędzy nich, którzy cale nie będą mieli sposobow utrzymania się, wydawać po 25 kop. na dobę, przez cały czas zostawania ich pod sądem lub pod śledztwem, aż do zupełnego ukończenia sprawy. Teraz Jego Cesarzka Mość N a y w y ż e y rozkazać raczył: dla zrównania w tym względzie Urzędników Cywilnych z Woyskowemi, środek ten rozciągnąć i na urzędników cywilnych, którzy zostają przy Heroldyi i od Skarbu cale żadnego utrzymania nie pobierają. (26 Lipca 1835 z 1-go Departamentu.)

— Rządzący Senat słuchali raportu P. Ministra Spraw Wewnętrznych, że do Ministerium Spraw Wewnętrznych wchodziły od Zwierzchności gubernialnych przedstawienia względem wydawania dla Urzędników, pobierających gażę z dochodow miejskich, tej pensyi, jaką oni otrzymali za poprzednią służbę. Przeto pomieniony P. Minister wchodził z przedstawieniem do Komitetu PP. Ministrów, podając ze swojej strony, iż dla pociągnięcia do miejsc zarządow miejskich, doświadczonych i zdatnych urzędników, których prawie wszędzie, zwłaszcza w Policjach miejskich, jest niedostatek, można dopuścić, aby pobierający pensyą, wchodząc na nowo do służby w miejscach zarządow miejskich, oprócz

родскихъ Управленій, сверхъ жалованья, какое по штатамъ сихъ мѣстъ должностямъ ихъ присвоено изъ городскихъ доходовъ, пользовались и приобретено ими пенсією, въ какомъ бы количествѣ сія послѣдняя ни заключалась. Комитетъ Гг. Министровъ выпискою изъ журналовъ 4 и 18 Іюня сего года общилъ ему Г. Министру Внутреннихъ Дѣлъ, что Государь Императоръ, согласно положенію Комитета Гг. Министровъ, представленіе его Г. Министра по означенному предмету Высочайше утвердить соизволилъ. (Іюля 26 дня 1835 года. По 1-му Департаменту.)

— Правительствующій Сенатъ слушали предписание Г. Министра Финансовъ, что по Положенію Комитета Финансовъ, Государь Императоръ въ 14 день минувшаго Іюня, Высочайше повелѣть соизволилъ: подтвердить всѣмъ Присутственнымъ мѣстамъ о точномъ исполненіи правилъ, постановленныхъ о гербовой бумагѣ, со вмѣненіемъ въ строгую обязанность Прокурорамъ и Стряпчимъ имѣть неослабное засимъ, на основаніи Свода зак. т. V. ч. 1 Устав. о пошл. ст. 19, наблюденіе. (Іюля 26 дня 1835 года. По 1-му Департаменту.)

— Государь Императоръ, въ слѣдствіе дошедшихъ свѣдѣній, что солдатскіе сыновья, находящіеся на воспитаніи при родителяхъ и родственникахъ, по достиженіи 18-лѣтняго возраста женятся, и чрезъ то при обращеніи ихъ, согласно существующимъ постановленіямъ, на службу, неминуемо подвергаются разстройству въ семейномъ ихъ положеніи, оставляя женъ, а не рѣдко и дѣтей, на мѣстахъ родины безъ всякихъ средствъ къ пропитанію, Высочайше повелѣть соизволилъ: объявить повсемѣстно чрезъ Правительствующій Сенатъ, чтобы всѣмъ вообще солдатскимъ сыновьямъ, при родителяхъ и родственникахъ на воспитаніи находящимся, воспрещено было вступать въ бракъ, до поступленія на дѣйствительную солдатскую службу. (Іюля 29 дня 1835 года. По 1-му Департаменту.)

— По Указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ слушали предложеніе Господина Министра Юстиціи, Тайнаго Совѣтника и Кавалера Дмитрія Васильевича Дашкова, что Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія сообщилъ ему, что по внесенной имъ въ Комитетъ Гг. Министровъ запискѣ о преобразованіи Слуцкой Гимназіи, сообразно съ прочими Гимназіями, въ Западныхъ Губерніяхъ находящимися, Государь Императоръ, по Положенію Комитета, въ 5 день сего Іюля Высочайше повелѣть соизволилъ: 1) Слуцкую Гимназію, по устройству ея, сблизить съ устройствомъ другихъ Гимназій въ Западныхъ Губерніяхъ, опредѣливъ въ оную особаго свѣтскаго Директора, съ назначеніемъ ему по 600 руб. въ годъ жалованья и 150 рублей серебромъ за квартиру и Канцелярскіе припасы. Нынешняго Смолитреля Гимназіи изъ Духовныхъ лицъ Реформатскаго исповѣданія оставить въ качествѣ Инспектора. Директору поставить въ обязанность управлять учебною частію, имѣть надзоръ за воспитанниками въ классахъ и внѣ оныхъ, употребляя въ помощь себѣ Русскихъ и другихъ благонадежныхъ учителей, и вообще наблюдать за нравственностію и полицейскимъ порядкомъ заведенія, входя въ нужныхъ случаяхъ съ представленіями къ высшему Училищному Начальству. Завѣдываніе же Экономическою частію Гимназіи и надзоръ за преподаваніемъ закона Божія по Реформатскому вѣроисповѣданію предоставить Синоду и Виленской Реформатской Коллегіи, которыя по всѣмъ прочимъ предметамъ сносятся предварительно съ Директоромъ, или высшимъ Училищнымъ Начальствомъ. 2) Въ Слуцкой Гимназіи имѣть законоучителя Греко-Россійскаго исповѣданія и двухъ Русскихъ учителей, для преподаванія Русскаго языка и Исторіи. Законоучителю, который можетъ помогать имъ, производить жалованья по 150, а учителямъ по 400 руб. сереб. каждому. 3) Избраніе и опредѣленіе въ Слуцкую Гимназію Директора и учителей Русскаго языка, Математики, Физики, Французскаго языка и Рисованія, также сношеніе съ Духовнымъ вѣдомствомъ о назначеніи законоучителей Грекороссійскаго и Римско-Католическаго исповѣданія, возложить на Училищное Начальство; избраніе же Инспектора Гимназіи изъ лицъ Реформатскаго исповѣданія, также учителей Латинскаго, Греческаго, Нѣмецкаго и Польскаго языковъ, предоставить Генеральному Синоду, который удостоенныхъ имъ въ сіи должности Кандидатовъ обязанъ представлять на утвержденіе Попечителя Бѣлорусскаго Учебнаго Округа установленнымъ порядкомъ. При чемъ въ учителя Математики, Физики, Французскаго языка и Рисованія преимущественно должны быть назначаемы способные воспитанники Реформатскаго Синода, окончившіе съ успѣхомъ полный курсъ у-

пѣцы, яка з етату тыхъ мѣйсе, за іхъ обовязки, выдае сія з мѣйскихъ доходоу, побіерали теж і пенсыя преез нихъ застузоу, јакакольвекъ јест јей ілоу. Комитетъ РР. Министроу преез вѣцягъ з дзѣнникоу, 4 і 18 Сервца року бѣжэцего, удзѣліі Р. Министроу Справ Вевнѣтрныхъ, же Јего СЕСАРСКА Моу, згодине з постановленіемъ Комитету РР. Министроу, преедставленіе тегоу Р. Министра в речэонымъ преедмѣіе N а у в у з е у затвѣрдзѣіі рачыі. (Ліпеа 26 д. 1835 р. з 1го Департаменту.)

— Рządzący Senat rozważał przedstawienie Pana Ministra Skarbu o tém, iż w skutek postanowienia Komitetu Skarbowego, Jego Cesarska Mość na dniu 14 zeszłego miesiąca Czerwca, N a y w y z e y rozkazać raczył: ponowić wszystkim władzom Sądowym o ścisłym wypełnieniu prawideł postanowionych względem papieru Herbowego, wskazując za ścisły obowiązek dla Prokuratorów i Strazczych, iżby oni na mocy Zbioru Praw tomu V części I, Ustawy o poszlinach, artykułu 19, mieli nad tém czuynny dozór. (Lipca 26 d. 1835 r. z 1 Departamentu.)

— Jego Cesarska Mość, w skutek otrzymanych wiadomości, iż synowie żołnierscy, zostający na wychowaniu przy swoich rodzicach i krewnych, po dójściu lat 18tu, wchodzą w związki małżeńskie, i przez to, przy ich wyeściu, stosownie do ustaw istniejących, do służby, niechybnie ulegać muszą zruynowaniu co do ich stanu familijnego, porzucając żony, a często i dzieci, w miejscach swojego urodzenia, bez żadnych sposobow wyżywienia, N a y w y z e y rozkazać raczył: od Rządzącego Senatu wszędzie opublikować, ażeby wszystkim w ogólności synom żołnierskim, którzy zostają na wychowaniu przy rodzicach lub krewnych, wzbroniono wchodzić w związki małżeńskie do czasu wyeścia ich do rzeczywistej służby żołnierskiej. (29 Lipca 1835 r. z 1go Departamentu.)

— Wedle Ukazu Jego Cesarskiej Mości, Rządzący Senat słuchali przełożenia Pana Ministra Sprawiedliwości, Radycy Taynego i Kavalera Dymitra Wasilewicz Dazzkowa, że Pan Minister Oświecenia Narodowego udzielił mu, iż po wniesionej przezeń do Komitetu РР. Ministrow zapisce, względem nowego urządzenia Gimnazjum Słuckiego na wzór innych Gimnazjów w Guberniach Zachodnich znajdujących się, Cesarz Jegomość podług postanowienia Komitetu dnia 3 b.m. Lipca, N a y w y z e y rozkazać raczył: 1) Gimnazjum Słuckie w urządzeniu jego, zbliżyć do urządzenia innych Gimnazjów w Guberniach Zachodnich, przeznaczywszy do niego udzielnego świeckiego Dyrektora, z wyznaczeniem mu po 600 rubli na rok płacy i 150 rubli srebrnych na mieszkanie i potrzeby kancelaryjne. Teraźniejszego dozorcę Gimnazji, z osob duchownych wyznania Reformowanego, zostawić na urzędzie Inspektora. Dyrektorowi wskazać za obowiązek, aby zarządzał częścią naukową, miał dozór nad uczniami w klassach i zewnątrz ich, używając sobie do pomocy Russkich i innych godnych zaufania nauczycieli i w ogóle, żeby dostrzegał moralności i porządku policyynego w zakładzie, wchodząc w razie potrzeby z przedstawieniami do wyższej Zwierzchności Szkolney. Zarząd zaś częścią Ekonomiczną Gimnazji i dozór nad wykładaniem nauki Religii wyznania Reformowanego, polecić Synodowi i Wilenskiej Reformowanej Kollegii, które we wszystkich innych przedmiotach uprzednio znoszą się z Dyrektorem, albo z wyższą Zwierzchnością Szkolną. 2) W Słuckiej Gimnazji utrzymywać nauczyciela Religii wyznania Greko-Rossyyskiego, oraz dwóch Russkich nauczycieli dla dawania języka Rossyyskiego i Historji. Nauczycielowi religii, który może być im pomocą, płacić pensyi po 150, a nauczycielom po 400 rub. sr. dla każdego. 3) Obior i naznaczenie do Słuckiej Gimnazji Dyrektora, oraz nauczycieli języka Rossyyskiego, Matematyki, Fizyki, języka Francuzkiego i rysunkow, toż zniesienie się ze Zwierzchnością Duchowną względem naznaczenia nauczycieli religii, Greko-Rossyyskiego i Rzymско-Katolickiego wyznania, polecić Zwierzchności Szkolney; obior zaś Inspektora Gimnazji z osob wyznania Reformowanego, tudzież nauczycieli językow Łacińskiego, Greckiego, Niemieckiego i Polskiego, poruczyć Synodowi Jeneralnemu, którego jest obowiązkiem, przepisany porządkiem, przedstawiać do potwierdzenia Kuratorowi Białorusskiego Okręgu Naukowego, kandydatów, którzy do tych obowiązkow godnymi uznani zostaną. Obok tego na nauczycieli Matematyki, Fizyki, języka Francuzkiego i rysunkow, z pierwszeństwem przeznaczać należy zdolnych wychowalców Synodu Reformowanego, którzy korzystnie odbyli cały kurs naukowy, w Dorpatskim Uniwersytecie. 4) Przy nowém urządzeniu Gimnazji, z liczby nauczycieli w niej będących, zostawić tylko tych, którzy są zdolni pożytecznie pełnić

ченія въ Дерптскомъ Университетѣ. 4) При преобразованіи Гимназій, изъ находящихся въ ней учителей оставить только способныхъ исправлять съ пользою обязанности сего званія, а прочихъ предоставить Начальству Бѣлорусскаго Учебнаго Округа размѣстить по другимъ Училищамъ, если не встрѣтятся къ тому затрудненія. 5) Директора, Инспектора, буде они не изъ Духовныхъ лицъ, и учителей Слуцкой Гимназій, считать въ дѣйствительной Государственной службѣ и предоставить имъ пользоваться равными правами съ Директорами, Инспекторами и учителями другихъ въ Западныхъ Губерніяхъ Гимназій. Пенсіи назначать отъ Училищнаго вѣдомства установленнымъ порядкомъ Директору и учителямъ, избираемымъ Училищнымъ Начальствомъ, а равно остающимся по смерти ихъ семействамъ, не распространяя сего преимуществъ на прошедшее время; Инспекторы же и учителя, избраніе коихъ предоставляется, какъ выше сказано, Синоду, по увольненіи отъ службы, и семейства ихъ, остаются на попеченіи самаго Синода. И 6) Въ дополненіе къ отпускаемой нынѣ Реформатскому Синоду, въ пособіе на содержаніе Слуцкой Гимназій съ Уезднымъ Училищемъ суммъ, 2,600 рублей, производить оному еще по 1,200, всего же по 3,800 руб. серебромъ въ годъ, изъ суммы, назначенной на содержаніе учебныхъ заведеній изъ Государственнаго Казначейства, въ замѣну доходовъ съ общаго Едукаціоннаго фонда. (Іюль 29 дня 1835 года. По 1-му Департаменту. (С. В.)

— Извлеченіе изъ письма Г. Академика Струве, въ Дерптъ, къ Г. Непремѣнному Секретарю Императорской С. Петербургской Академіи Наукъ.

Дерптъ, 21 Сентября 1835.
3 Октября

Въ послѣдній разъ наблюдалъ я Галлееву Комету третьяго дня. — Ее можно было очень хорошо видѣть простыми глазами, и свѣтъ ея равнялся сѣянію звѣзды 4-ой величины. — Теперь ея блескъ усиливается значительно, и она быстро движется въ направленіи къ Сѣверу. — Дней черезъ восемь, вѣроятно, получить она самое яркое сѣяніе, и тогда будетъ показываться во всей своей красотѣ ввечеру до восхожденія луны. — 17 (29) числа замѣтилъ я въ первый разъ настоящій хвостъ кометы, котораго сѣяніе было, впрочемъ, весьма слабо. — Вмѣстѣ съ симъ удалось мнѣ произвести наблюденіе надъ полнымъ центральнымъ закрытіемъ кометою одной звѣзды 9 величины, которая ни на одно мгновеніе не становилась невидимою, но сѣла въ полномъ блескѣ сквозь самую средину кометы. — Изъ этого явствуетъ, что въ сей послѣдней нѣтъ твердаго ядра съ значительнымъ поперечникомъ. (Спб. В.)

— Одесская Крестовоздвиженская ярмарка открыта въ Субботу, 14-го числа, въ 11 часовъ утра, послѣ молебствія, которое совершено было въ Гостинномъ Дворѣ, въ присутствіи Е. П. Г. Одесскаго Градоначальника, главныхъ городскихъ начальствъ, купечества, и при чрезвычайно многочисленномъ стеченіи жителей, привлеченныхъ новостію етого зрѣлища. По первымъ днямъ нельзя сказать ничего рѣшительнаго о торговыхъ оборотахъ ярмарки потому, что каждый день прибываютъ купцы изъ внутреннихъ губерній; чрезъ нѣсколько дней можно будетъ сдѣлать заключенія о товарахъ, которые находятъ здѣсь лучший сбытъ, хотя впрочемъ, въ нынѣшнемъ году, еще не можно ожидать ничего особенно блистательнаго отъ здѣшней ярмарки, съ которою не прежде, какъ послѣ нѣсколькихъ посѣщеній оной, могутъ познакомиться купцы изъ внутреннихъ губерній. (О. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 26-го Сентября.

Нѣсколько уже дней, сказываютъ, происходятъ переговоры съ нѣкоторыми первыми банкирскими домами о новомъ Государственномъ займѣ, который однакожь будетъ не выше, какъ отъ 24 до 30 милліоновъ. Правительство надѣется сдѣлать выгодныя условія.

— Чрезвычайный Турецкій Посланникъ, Дивизионный Генералъ Султанской гвардіи *Фети-Ахметъ-Паша*, отправленный къ Императорскому Двору, третьяго дня оставилъ сію столицу и уѣхалъ въ Стамбулъ.

— Маршалъ *Бурмонъ* оставилъ Италію и прибылъ сюда, по причинѣ обнаружившейся тамъ холеры; однакожь вскорѣ возвратится въ свои помѣстья, имъ здѣсь купленные. Также прибылъ въ нашу столицу извѣстный Адвокатъ и Французскій Депутатъ *Г-нъ Беррье*.

Теплицъ, 30-го Сентября.

Здѣсь находятся слѣдующія Высочайшія Особы: Ихъ Величества Императоръ и Императрица Всерос-

сійскаго, а дalszych polecieć Zwierzchności Białoruskiego Okręgu Naukowego, żeby ich umieściła w innych Szkołach, jeżeli w tém nie zdarzy się przeszkod. 5) Dyrektora, Inspektora, jeżeli ten nie z osob stanu duchownego, i nauczycieli Gimnazji Słuckiej, liczyć w rzeczywistej służbie Państwa i zachować dla nich używanie równych praw z Dyrektorami, Inspektorami i Nauczycielami innych Gimnazji w Guberniach Zachodnich. Pensye przeznaczać od zarządu Szkolnego porządkiem ustanowionym dla Dyrektora i Nauczycieli, których Zwierzchność Szkolna obiera, również dla ich rodzin, po ich zeyściu, nie rozciągając tej prerogatywy na czas przeszły; Inspektor zaś i Nauczyciele, obior których, jak wyżej powiedziano, zostawuje się Synodowi, po ich uwolnieniu ze służby, również i ich rodziny, zależą od opieki samego Synodu. I 6) W dodatku do summy 2,600 rubli, jaka teraz wydaje się dla Synodu Reformowanego, w sposobie pomocy na utrzymanie Gimnazjum Słuckiego wespół z powiatową Szkołą, wypłacać jeszcze dla tegoż Synodu po rubli 1,200, w ogóle zaś po 3,800 rubli srebrnych rocznie z summy przeznaczoney na utrzymanie zakładów naukowych z Podskarbstwa Państwa, w zamiarę dochodów z ogólnego funduszu edukacyjnego. (29 Lipca 1835 roku z 1go Departamentu). (G.S.)

— Wypis z listu P. Akademika *Struwe*, w Dorpacie, do P. Dożywotniego Sekretarza Cesarzskiej Sankt-Petersburskiej Akademii umiejętności.

12 Września
Dorpat, 3 Października 1835.

Ostatni raz, obserwowałem kometę Halleja zawczora. — Można go było bardzo wyraźnie widzieć gołym okiem, i światło jego równało się blaskowi gwiazdy 4tej wielkości. — Teraz blask jego znacznie się powiększa, i kometa szybko się posuwa w kierunku ku Północy. — Za 8 dni, zapewne, będzie miał największą świetność, i wtenczas będzie widzianym w całej swej okazałości wieczorem do weyścia Xieżyca. — Dnia 17 (29) postrzegłem pierwszy raz zupełny ogon komety, którego blask zresztą był bardzo słaby. — Przytém udało mi się zaobserwować zupełne środkowe zastonienie przez kometę jednej gwiazdy 9tej wielkości, która ani na mgwienie oka nie była niewidzialną, lecz jaśniała w zupełnem świetle przez sam środek komety. — Ztąd się pokazuje, że w tym ostatnim nie ma twardego jądra znaczney średnicy. (G. S. P.)

— Odeski jarmark na *Podwyższenie Św. Krzyża* rozpoczął się w sobotę, dnia 14go t. m., o godzinie 11tej zrana, po odprawionych modłach, w Gościennym domie, w obecności J.W. P. Odeskiego Naczelnika miasta, głównych urzędów miasta, kupców, przy nadzwyczajnem zgromadzeniu mieszkańców, zwabionych nowością widowiska. Z pierwszych dni nie można nic stanowczego powiedzieć o handlowych obrótach jarmarku, dla tego, że codziennie przybywają kupcy z wewnętrznych Guberniy; za kilka dni będzie można dać zdanie o towarach, które mają tu lepszy odbyć, chociaż zresztą, w roku teraźniejszym, jeszcze nie można się spodziewać nic szczególniey świetnego z tegorocznego jarmarku z którym, niepierwey, aż po wielokrotnem jego odwiedzeniu, mogą się zapoznać kupcy z Guberniy wewnętrznych. (G. O.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R I A.

Wiedeń, dnia 26 Września.

Od kilku już dni, mówią, że się rozpoczęły układy z kilką pierwszymi handlowymi domami, o nowej pożyczce Państwa, która jednak nie będzie większą nad 24 do 30 milionów. Rząd ma nadzieję uczynić bardzo korzystne warunki.

— Nadzwyczajny Poseł Turecki, Jenerał dywizyi Gwardyi Sułtana, *Fethi-Achmed-Pasza*, wysłany do Dworu Cesarzskiego, zawczora opuścił stolicę, udając się do Sztambułu.

— Marszałek *Bourmont* przybył tutaj, opuszczając Włochy, z przyczyny objawiającej się tam cholery. Wróci jednakże nieco później do dóbr, które w tym kraju zakupił. — Przybył także do naszej stolicy знаjomy Adwokat i Deputowany Francuzki, *P. Berryer*.

Cieplice, dnia 30 Września.

Następujące Dostojne Osoby są tu teraz zebrane: Najjaśniejszy Cesarz i Najjaśniejsza Cesarzowa Ros-

5-го Октября.

— Государь Императоръ Всероссийскій повелѣлъ раздать 24 креста Ордена *Св. Анны 5-й степени*, войнамъ Австрійскаго Гусарскаго Его Имени полка, назначая оные для тѣхъ Унтеръ-Офицеровъ и солдатъ, которые въ битвѣ съ непріятелемъ особенно отличились, а сверхъ сего пожаловалъ тысячу червонцевъ. (D. P.)

Берлинъ, 9-го Октября.

— Герцогъ Кумберландскій прибыль сюда изъ Темплца.

11-20 Октября.

— Государственный Министръ *Ансильонъ* возвратился уже изъ Теплица.

Съ береговъ Эльбы, 30-го Сентября.

Хотя, по известіямъ изъ Теплица, Высочайшіе Монархи и другіе Государи намѣрены на сихъ дняхъ оставить сей городъ и возвратиться въ свои Государства, однако, кажется, что Государственные Министры, Князь *Меттернихъ*, Графъ *Нессельроде* и *Ансильонъ* пробудутъ нѣсколько долѣе, для совѣщаній о важныхъ договорахъ и составленія въ силу оныхъ письменнаго акта въ содержаніи коего Монархи уже согласились. (G. C.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 2-го Октября.

— Слышно, что Король и Королева выйдутъ въ Рамсгате, куда уже отправился Князь *Веллингтонъ* и много другихъ знатныхъ особъ. Графъ *Себастьянъ*

Dnia 5.

— NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOŚĆ Wszech Rossy
raczył dać 24ry krzyżów, Orderu Św. *Anny 3ciej*
klasy, żołnierzom Austriackiego półku Huzarów, no-
sącego Imię Jego, przeznaczając je dla takich Pod-
oficerów i żołnierzy, którzy się w boju z nieprzyjacie-
lem szczególnie odznaczyli, a oprócz tego, podarek
w ilości tysiąc dukatów. (Dz. P.)

P R U S S Y.

Berlin, dnia 9 Października.

— Piszą z Kwidzyny pod dniem iszym b. m., „Dziś około południa przybędzie tu połączony oddział Strzelców Gwardyi CESARSKO-ROSSYYSKIEY, wracający z Kalisza; jutro będzie miał dzień wypoczynku, a w niedzielę rano opuści nas. Na jego miejsce przybędzie znowu półk Grenadyerów, zwany *Fryderyka Wilhelma Illgo*, i zaraz nazajutrz rano wyruszy do Gdańska.“

— Xiążę *Cumberland* przybył tu z Cieplic.

Dnia 11.

Król Jegomość ozdobił J. C. Wysokość Arcy-
Xiążęcia *Karola* Austryackiego, Orderem *Orła Czar-*
nego.

— Minister Stanu *Ancillon*, powrócił już z Cieplic.

Od brzegów Elby, dnia 30 Września.

Lubo, według doniesień z Gieplic, Wielcy Mo-
 narchowie i inni Xiążęta mają w tych dniach opuścić
 to miasto, ażeby wrócić do krajów swoich, zdaje się
 wszelako, sądząc z czynionych przygotowań, że Mini-
 strowie Stanu: Xiążę *Metternich*, Hrabia *Nesselrode*
 i *Ancillon*, będą mogli nieco dłużej zabawić, dla na-
 radzenia się względem ważnych układów i względem
 ich redakcyi w formie autentycznej, ponieważ Naj-
 jaśniejsi Monarchowie już się porozumieli względem
 zasad. (G. C.)

WIELKA BRYTANIA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 2 Października.

Z rozkazu Izby Niższej, został ogłoszony drukiem spis bilów, które w ciągu ostatnich trzech lat, będąc przez nią przyjęte, nie znalazły jeszcze potwierdzenia Izby Wyższej. Między temi jest bil o emancypacji Żydów, o dziesięcinach w Irlandyi, o przypuszczeniu Dyssydentów do Uniwersytetów, o sprzedaży chleba i wiele innych.

— Słysząc, że Król i Królowa Jeymość udadzą się do Ramsgate, dokąd wyjechał już Xiążę *Wellington* i wiele innych znakomitych osób. Hrabia *Sebastiani*,

ни, следуя въ Дувр, также заѣхалъ въ Рамсгате и имѣлъ тамъ аудіенцію у Короля *Леопольда*.

— Какъ прибытіе Бельгійскаго Короля въ Рамсгате такъ равномерно и прибытіе *О'Коннелла* въ Дублинъ 29 ч. пр. м., не мало обращаетъ всеобщее вниманіе. Съ балкона своего дома онъ произнесъ къ собравшемуся при ономъ народу рѣчь.

— Герцогъ *Немурскій*, намѣренъ былъ одну только ночь пробывать въ Рамсгате, а оттуда съѣзъ на корабль въ Брейтонъ, отправиться въ Дьеппъ.

— Графъ *Матушевизъ* третьяго дня выѣхалъ въ Вальмеръ-Кастль, дабы проститься съ Княземъ *Веллингтономъ* и въ непродолжительномъ времени отправиться въ Неаполь.

— Принцъ *Жоансиль* прибылъ на фрегатъ *Дидона* въ Кове, а нынѣ находится въ Коркѣ.

— Бельгійскаго Короля вчера ожидали въ Виндзоръ, для повѣщенія Короля и Королевы.

— Напрошедшей недѣлѣ банкъ ссудилъ весьма большими суммами знатнѣйшихъ Лондонскихъ Маклеровъ. (G. C.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Амстердамъ, 2-го Октября.

Здѣсь получено чрезвычайное извѣстіе о движеніи Маркграфа *де ласъ Навасъ* къ Мадриту. Въмѣстѣ съ симъ говорили, что Королева Правительница поспѣшно оставила Мадридъ, а съ нею и Г. *Мендизабалъ* и что сей подавъ въ отставку. Въ Картагенѣ, Мурціи и многихъ другихъ странахъ произошло возмущеніе. (G. C.)

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 1-го Октября.

Замѣтно, что съ нѣкотораго времени, между министерскими журналами господствуетъ разногласіе, которое есть непремѣннымъ слѣдствіемъ распри между Членами Кабинета. Нѣсколько уже разъ *Журналъ Првній* поправлялъ, или уличалъ статьи напечатанныя въ *Journal de Paris* и *Moniteur du Commerce*. — Нѣкоторые Министры, будучи приглашены въ Фонтенебло, отказались по множеству дѣлъ, нетерпящихъ отлагательства, чѣмъ Король весьма былъ огорченъ. Извѣстно, что только Г. *Персиль* (Министръ Юстиціи) будетъ находиться при тамошнихъ празднествахъ. Слышно, что отправлены денешни къ Г. *Дюпену*, *Созету* и *Сульту*. Кажется, что перемѣна Кабинета неизбежно послѣдуетъ.

— *Messenger*, который, какъ извѣстно, рѣдко говорить правду, утверждаетъ, что Правительство, для ускоренія выдачи изъ-за границы политическихъ преступниковъ, а именно ушедшихъ изъ темницы Св. Пелагіи, въ сношеніяхъ съ иностранными Правительствами, именуетъ ихъ соучастниками въ преступленіи *Фіески*. Подъ симъ же предлогомъ намѣрено оно арестовать и въ провинціи лица, принадлежащія къ тайнымъ обществамъ.

— Изъ Тулузы доносятъ, что пѣхотные полки 2-ый и 17-ый легкій, а также 11-ый линейный, назначенные въ Оранъ, получили приказъ остановиться. 11-ый полкъ возвращается въ Тулузу; кажется, что положеніе дѣлъ въ Испаніи было поводомъ къ таковой отмѣнѣ. — Въ слѣдствіе арестовъ, произведенныхъ въ семъ городѣ, задержано въ Перпиньянѣ нѣсколько военныхъ, принадлежащихъ, кажется, къ республиканскимъ обществамъ.

— Говорятъ, что въ Наваррѣ составились Юнты, которые подали прошеніе *Донъ Карлосу*, о признаніи и утвержденіи привилегій сей провинціи. Онъ, будто бы въ отвѣтъ имъ данномъ, основывался на правахъ самодержавія, ему принадлежащихъ.

— По извѣстіямъ, полученнымъ изъ Алжира, тамъ разнесся слухъ, что *Абдель-Кадеръ* убитъ саблею въ голову. Разныя строгаго мѣры имъ принимаемыя, заставляютъ думать, что онъ могъ пасть жертвою личнаго мщенія. (G. C.)

— Князь *Таллейранъ* балотировалъ въ Совѣтъ своего Департамента на сторону гласности его постановленій и опредѣленій; Министерство сего не одобряетъ.

— Нашему Правительству не нравится перемѣна системы Испанскаго Кабинета, которая можетъ произвести вредное вліяніе на Южныя Французскія провинціи. По сему поводу Г-ну *Реневилю* послано повелѣніе, дабы онъ безпрестанно противился намѣреніямъ Г. *Мендизабала*, и по сей же причинѣ послѣдовали усиленные движенія нашей Южной арміи, которая, по несостоянію посредничества, должна присутствіемъ своимъ на границѣ дѣйствовать на Испанію.

— Утверждаютъ, что Генераль *Морилло*, принадлежавшій къ возмущеніямъ въ Коруньи, внезапно оставилъ тамошній городъ.

— Вскорѣ ожидаютъ сюда Императорско-Россій-

скаго полка, збоцывъ также до Рамсгате, и мѣлъ тамъ посѣщаніе у Крѣла *Леопольда*.

— Niemniej, jak przybycie Króla Belgów do Ramegate, zwraca także powszechną uwagę przybycie *O'Connella* na dnie 29tym z. m. do Dublina. Z Balkonu swego domu, miał on przemowę do zgromadzonych przed tymże ludzi.

— Xiążę *Nemours*, miał zamiar przez jedną tylko noc zabawić w Ramegate, a ztamtąd, wsiadłszy na okręt w Brighthon, udać się do Dieppe.

— Hrabia *Matuszewicz*, pojechał onegdaj do Walmer-Castle, aby pożegnać Xiążęcia *Wellingtona*. Niebawnie potem uda się do Neapolu.

— Xiążę *Joinville*, przybył na pokładzie fregaty *Didon*, do Cove; teraz znajduje się w Cork.

— Król Belgów był spodziewany wczora wieczorem w zamku Windsor, dla odwiedzenia Królestwa Ichmość.

— W zeszłym tygodniu, wypożyczył bank bardzo znaczne summy, znakomitszym Maklerom Londyńskim. (G. C.)

NIJDERLANDY.

Amsterdam, dnia 2 Października.

Odebrano tu przez nadzwyczajną sposobność doniesienie o postępie Margrabiego *de las Navas* na Madryt. Mówiono przytém, że Królowa Rejentka opuściła śpiesznie Madryt, wraz z Panem *Mendizabal*, i że ten podał się do dymissyi. Kartagena, Murcia i wiele innych okolic, zbuntowały się zupełnie. (G. C.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 1 Października.

Uważają, że od niejakiego czasu panuje między dziennikami ministeryalnemi rozdwojenie, które jest skutkiem niezawodnego rozdwojenia pomiędzy Członkami Gabinetu. Już kilkakrotnie prostował *Journal des Débats* lub wytykał artykuły, umieszczone w *Journal de Paris* i w *Moniteur du Commerce*. — Niektórzy z Ministrów, będąc wezwani do Fontainebleau, wymówili się natłokiem i nagłością interesów publicznych, co mocno obraziło Króla. Ile wiadomo, jeden tylko Pan *Persil* (Minister sprawiedliwości), będzie się znajdował na uroczystościach tamtejszych. Stychać, że wysłano depesze do PP. *Dupin*, *Sauzet* i *Soulta*. Zdaje się, że częściowa zmiana Gabinetu, niezawodnie nastąpi.

— *Messenger*, który, trzeba to pamiętać, rzadko kiedy prawdę mówi, zapewnia, iż Rząd, ułatwiając sobie wydanie z granicy zbrodniarzy politycznych, a mianowicie zbiegłych z więzienia St. Pelagie, w czynionych o tychże do obcych Rządów rekwiizycjach, oznacza ich, jako mających udział w zbrodni *Fieskiego*. Tegoż pozoru mają używać przy aresztowaniu na prowincyi osób, należących do towarzystw tajnych.

— Donoszą z Tuluzy, że półki 2gi i 17ty lekkie, oraz 11ty liniowej piechoty, które były przeznaczone do Oranu, otrzymały teraz rozkaz wsteczny. Półk 11ty wraca do Tuluzy. Zdaje się, że położenie Hiszpanii dało powód do podobnej zmiany. — W skutek aresztowań, dopełnionych w tém mieście, aresztowano w Perpignan kilkunastu wojskowych, mających, jak się zdaje, udział w towarzystwach republikańskich.

— Mówią, że w Nawarze potworzyły się junty, które podały prośbę do *Don Carlosa*, aby uznał i zareczył przywileje tej prowincyi. Miał im ten Xiążę dać odpowiedź, odwołując się do służących mu praw samowładztwa.

— Według odebranych z Algieru doniesień, rozszła się tam wieść, że *Abdel-Kader*, przez cięcie pałaszem w głowę, zabity został. Rozmaite surowe, przez niego przedsiębrane środki, upoważniają do wierzenia, że mógł paść ofiarą. (G. C.)

— Xiążę *Talleyrand* głosował w Radzie Departamentu swego za jawnością jey aktów i uchwał; Ministeryum ma to źle uważać.

— Rządowi naszemu nie podoba się zmiana systematu Gabinetu Hiszpańskiego, który może mieć szkodliwy wpływ na południowe prowincye francuzkie. Z tego powodu przesłano Panu *Rayneval* polecenie, aby się ciągle opierał zamiarom Pana *Mendizabal*, i z tej przyczyny nastąpiło powiększenie poruszeń w południowej armii naszej, która, w braku interwencji, przez swoje stanowisko ma imponować Hiszpanii.

— Zapewniają, iż Jenerał *Morillo*, który należał do poruszenia w Corunnie, opuścił nagle tameczne miasto.

— Wkrótce spodziewamy się tu przybycia Hrabie-

скаго Посланника при нашемъ Дворѣ Графа *Палена* слышно о сближеніи нашего Двора съ Северными Дворами.

— По письмамъ, полученнымъ изъ Мадрита отъ 24 ч. с. м., Г. *Мендизабалъ* составилъ напоследокъ новое Министерство:

Г. *Аргуэллесъ* назначенъ Президентомъ Совѣта безъ особеннаго Министерства; Г. *Гиль-де-ла-Квадра* Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ; Г. *Гомезъ-Бекарра* Министромъ Юстиціи; Г. *Санхо* Военнымъ Министромъ; Г. *Уллоа* Морскимъ Министромъ; Генералу *Алава* останется Министерство Иностранныхъ Дѣлъ, а Г-ну *Мендизабалу* Министерство Финансовъ. Въ случаѣ, еслибъ Генералъ *Алава*, не принявъ Министерства, то вмѣсто его будетъ Г. *Алкала-Галіано*. Генералъ *Квируга* и кто-то еще другой, къ которому *Мендизабалъ* имѣетъ довѣріе, отправлены: первый къ Графу *де-ласъ-Навасъ*, а послѣдній къ Г. *Карраскао*; въ Эстремадурѣ общались его именемъ, что нынѣшнія Палаты будутъ созваны. Онѣ намѣрены принять новый законъ о выборахъ, потомъ объявлены будутъ новые выборы и созваны новыя Палаты съ обширнѣею властію.

Въ слѣдствіе сихъ уговоровъ, отряды: Андалузскій подъ командою Графа *де-ласъ-Навасъ* и Эстремадурскій подъ командою Г. *Карраскао*, отсрочили походъ въ Мадридъ. Сіи отряды расположились, первый въ Валь-де-Пенасъ, а послѣдній въ Навальмораль, въ 30 миляхъ отъ Мадрита. (D. P.)

3-го Октября.

Турецкій Посланникъ, *Решидъ-Бей*, вчера сюда прибылъ и тотчасъ посѣтилъ Князя *Броли*. Говорятъ, что онъ имѣетъ порученіе договариваться о возвращеніи Алжира. — Императорско-Россійскаго Посланника ожидаютъ 10-го ч. с. м.

— Вчера довольно долго и въ присутствіи *Фіески* былъ допрашиваемъ *Пепинъ*, который не отвѣчалъ на дѣланные ему вопросы, а старался только доказать, что во время совершенія преступленія, онъ былъ въ другомъ мѣстѣ.

— Если можно вѣрить извѣстію, помѣщенному въ журналѣ *Phare*, по письмамъ изъ Мадрита, то *Д. Родриго Аранда*, отправленный къ Графу *де-ласъ-Навасъ*, возвратился въ столицу безъ успѣха. Графъ *де-ласъ-Навасъ* будто бы объявилъ, что, не общаіе, а исполненіе желаетъ онъ видѣть. — Депутатамъ, поздравлявшимъ Г-на *Мендизабала* отъ имени городской милиціи со вступленіемъ въ Кабинетъ, онъ отвѣчалъ, что, узнавъ сколь мало его намѣренія находятъ довѣрія, онъ принужденъ будетъ отказаться отъ должности, если такое положеніе дѣлъ еще продолжится.

— *Sentinelle des Pyrenées* пишетъ: „Въ отвращеніе смятеній въ Пампелунѣ, Губернаторъ далъ повелѣніе всѣмъ монахамъ, чтобы, для снабженія ихъ паспортами, уведомили они о мѣстахъ, куда желаютъ отправиться. Большая часть монаховъ, симъ воспользовались, и 28 ч. 16-ть чел. уже отправились въ Эстеллу, и приняли оружіе въ войскѣ *Д. Карлоса*. Другіе присоединились къ первому встрѣтившемуся имъ Карлистскому отряду и хорошо были онымъ приняты.“

— Кромѣ Генерала *Эрасо*, будто бы также умеръ отъ полученныхъ ранъ, Карлистскій Начальникъ *Луки*. (G. C.)

4-го Октября.

Король съ семействомъ своимъ съ 1-го на 2-е число с. м. ночью возвратился изъ Фонтенебло въ здѣшнюю столицу. Позавчера предъ полуднемъ Король по очереди занимался съ нѣкоторыми Министрами; и давалъ аудіенцію прибывшему изъ Лондона Графу *Себастьяни*, потомъ присутствовалъ въ Министерскомъ Совѣтѣ, продолжавшемся до 3-хъ часовъ, въ которомъ засѣдалъ и Графъ *Рини*. Слышно, что сей послѣдній опять приметъ должность Морскаго Министра.

— Вчерашній *Мониторъ* уведомилъ изъ Испаніи: „Изъ Яйки сообщаютъ отъ 25-го Сентября, что въ разныхъ мѣстахъ взято въ плѣнъ около 1,000 солдатъ, принадлежащихъ къ Наварской экспедиціи, которая такъ разсѣяна, что едва одна треть возвратится въ Наварру. — Карлистскіе плѣны взяли при Фуэнта-Рабія Испанскій рыбачій ботъ, плывшій изъ Сокоа. — Городъ Фигверрасъ, лишенный войска и жизненныхъ припасовъ, осажденъ 4,000 Карлистами, занявшихъ Лладо, Систеллу и Дарнуисъ. (D. P.)“

Турція.

Въ *Gazetta di Zara* пишутъ: „Сей часъ получили мы изъ Садрины отъ 31-го Августа слѣдующія, достойныя вниманія извѣстія: Великій Визирь *Румелийскій* находится теперь въ Кавайи, твердо рѣшившись идти съ своимъ войскомъ въ Скутари и никакъ не обращаетъ вниманія на представленія нашихъ стар-

го *Pahlana*, Пола Цесарско-Россійскаго при Дворѣ нашемъ. Слыша о зближеніи сіе Двору нашего до Дворовъ Пѣночныхъ.

— Листы з Мадрыту писане под днѣмъ 24 з. м. донося, же Пан *Mendizabal* utworzył nareszcie nowe Ministerium:

P. *Arguelles* jest Prezesem Rady bez szczególnego Ministerstwa; P. *Gil de la Cuadra* Ministrem spraw wewnętrznych; P. *Gomez Becarra* Ministrem sprawiedliwości; P. *Sancho* Ministrem wojny; P. *Ulloa* Ministrem marynarki; Jenerał *Alava* zostanie przy Ministerstwie spraw zagranicznych; a P. *Mendizabal* przy Ministerstwie skarbu. Na przypadek, gdyby Jenerał *Alava* nie przyjął Ministerstwa, zastąpi go Pan *Alecla Galliano*. Jenerał *Quiroga* i inna jeszcze osoba zaufa na Pana *Mendizabala*, wysłani: pierwszy do Hrabiego *de las Navas*, druga do Pana *Carrascao*; w Estremadurze, przyrzekli w jego imieniu, że Izby terazniejsze będą zwołane. Mają one przyjąć nowe prawo o wyborach, po czym nowe wybory będą nakazane, i nowe Izby z obszerniejszą władzą zwołane.

W skutku tych układów, oddziały: Andaluzyyski, pod dowództwem Hrabiego *de las Navas* i Estremadurski, pod dowództwem Pana *Carrascao*, wstrzymały pochód swój do Madrytu. Oddziały te stanęły: pierwszy w Val de Penas, drugi w Navalmorál, o mil 30 od Madrytu. (D. P.)

Dnia 3.

Posel Turecki *Reszyd-Bey*, przybył tu dnia wczorayszego i odwiedził zaraz Xięcia *Broglie*. Mówią, że ma polecenie układać się o odzyskanie Algieru. — Cesarzsko-Rossyyski Posel spodziewany jest na 10ty t. m.

— Wczora badano dość długo i w obecności *Fieschiego*, Pana *Pepin*, który nie odpowiadał na czynione mu pytania, starał się tylko dowiedzieć, że w chwili popełnionej zbrodni, był na inném miejscu obecny.

— Jeżeli można dać wiarę wiadomości, udzieloney w dzienniku *Phare*, podług listów pisanych z Madrytu, wysłany do Hr. *de las Navas*, *D. Rodrigo Aranda*, powrócił do stolicy, nie nie wskurawszy. Hr. *de las Navas* miał oświadczyć, że nie obietnice, ale skutek chce widzieć. Deputacyi, winszujące Panu *Mendizabal*, imieniem milicyi miejskiej, wstąpienia do Gabinetu, odpowiedział tenże, iż, widząc, jak dalece przyrzeczenia jego nie znajdują ufności, będzie zmuszony ustąpić z urzędu, jeżeli podobny stan rzeczy dłużej jeszcze potrwa.

— Czytamy w *Sentinelle des Pyrenées*: „Zapobiegając zaburzeniom w Pampelonie, Gubernator wydał rozkaz wszystkim zakonnikom, ażeby, dla udzielenia im pasportów, donieśli o miejscach, dokądby udadź się życzyli. Większa część zakonników nie omieszkała korzystać z tej sposobności. Już dnia 28, udało się 16tu do Estelli, dla wzięcia broni za sprawę *Don Carlota*. Inni połączyli się z pierwszym oddziałem Karolistów, który napotkali i dobrze od niego przyjęci zostali.“

— Oprócz Jenerała *Eraso*, miał także umrzeć niedawno z ran odniesionych, naczelnik Karolistów *Luqui*. (G. C.)

Dnia 4.

Król z rodziną swoją wrócił w nocy z dnia 1go na 2gi b. m. z Fontainebleau do tutejszey stolicy. Onegdy przed południem pracował Monarcha kolejno z kilku Ministrami; dał oraz posłuchanie przybytemu z Londynu Hrabieciu *Sebastiani*, a potem odprawił Radę Ministrów, która trwała półtrzeci godziny, i na której Hrabia *Rigny* był także obecny. Słychać, iż wspomniany Hrabia obeymie znowu Ministerstwo marynarki.

— Wczorayszy *Monitor* donosił z Hiszpanii: „Piszą z Jacca pod d. 25 Września, iż w różnych miejscach zabrano w niewolę przeszło 1,000 żołnierzy, należących do wyprawy Nawarskiej, która została tak rozproszoną, iż ledwo trzecia część wróci do Nawarry. — Szalupy Karolistowskie zabrały przy Fuentarabia, statek rybacki hiszpański, płynący z Socoa. — Figueras, ogołoczone z woyska i żywności, jest zagrożone od 4,000 Karolistów, którzy zajęli Llado, Sistella i Darnuis.“ (D. P.)

Турсьа.

W *Gazetta di Zara* czytamy: „W tej chwili otrzymaliśmy z Sadriny pod dnem 31 Sierpnia niżej umieszczone, godne zastanowienia, wiadomości: Wielki Wezyr *Rumeli* znajduje się teraz w Kawaii, mocno postanowiwszy, iść z woyskiem do Scutari, i bynajmniej nie zwraca uwagi na przedstawienia naszych starszyn,

którzy chcieliby, ażeby on przybył w towarzystwie tylko swojego dworskiego orszaku. Posłał on swojego Kiaja-Beja, pod zastoną 3,000 ludzi, przodem i dowiedziawszy się, że ich zatrzymują na drodze rzeki, które od deszczów z brzegów wylały, kazał Skutaryycom powiedzieć, iż ciężko mu odpowiedzą za każdą przeskodę, którą wojska jego spotkały na drodze. Po takim oświadczeniu przybyli inni Deputowani, dla powtórzenia Wezyrowi tychże żądań, ale razem też posłano było 500 Skutaryyćw dla zajęcia wąwozów w bliskości Alexis, celem strzymania woysk Sułtańskich. Około 1,000 ludzi, mieszkańców z gór okolicznych i dolin, w tymże przyłączyło się zamiarze. Z niecierpliwością oczekujemy, co przedsięwzięmie Wezyr, dla uprzątnienia tych przeszkód. — Flotta Ottońska pokazała się była około gór Dulcigno, ale z przyczyny wielkiego wzburzenia morza, sprawionego wiatrem Sirocco, zdołała wysadzić na brzeg nie więcej nad 900 ludzi, i zmuszoną była niezwłocznie potem stanąć w porcie Antivari; wczora stała tam jeszcze na kotwicy. Tymczasem flotta potrafiła opatrzyć się tu w wodę świeżą, wysadziwszy na brzeg około 400 ludzi osady i otoczywszy młyny. Miasto Antivari zdaje się zostawać w wierności dla Porty; ale w Dulcigno przeciwnie, obywatela są w niepewności, do kogo się mają przyłączyć: do stronników Sułtana, czy do Skutaryyćw. Powstańcy wystali 500 ludzi, ażeby nie dopuścić iść dalek wysadzonym w Dulcigno woyskom Sułtańskim; ale oddział ten żadnych działań przedsiębrać nie chce, nie otrzymawszy pierwiej wiadomości o skutku dwóch Deputacy. Tym czasem czcze, podobne przedsięwzięcia, nabawiają przestrachem wszystkich innych, spokojnie żyjących, mieszkańców dolin, a szczególniej kupców, którzy codziennie powinni iść się grabieży lub morderstw. Zresztą pocieszamy siebie wiadomością, otrzymaną prosto ze Scutari pod d. 29 Sierpnia, że ciągnący przeciw Scutari, Wielki Wezyr *Rumeli*, zapewnił mieszkańców, Chrześcian, o dobrych ku nim chęciach Sułtana i zupełnie uspokoił ich względem bezpieczeństwa majątków i osób.

— *Od granic Serwii, 19go Września.* — W ostatnich wiadomościach z Albanii donoszą nakoniec o wylądowaniu pod Dulcigno ekspedycyi, wysłaney z Konstantynopola. Liczba woysk przywiezionych na flocie Ottomańskiej, rozciąga się do 6,000 ludzi. W tymże czasie otrzymano, że woyska pod sprawą *Rumeli-Valessi*, które szły lądem, zbliżyły się już pod Scutari razem z woyskami, wysłanemi z Saloniki, i niezwłocznie rozpoczną działania, do których dotąd przeszkodą była przeprawa przez rzekę Bojana, płynącą w bliskości głównego miasta. A tak *Hafis-Pasza* rychło się od oblężenia uwolni; nie spodziewają się jednak, ażeby Porta uznała zawartą przezeń nie dawno kapitulacyą.

— Syrya w smutnym jest stanie. Chociaż *Ibrahim-Basza* zdolał, przez gwałtowne zaciągi wzmocnić swą armią we dwoje w porównaniu z dawniejszą liczbą; ale dla tego zmuszony był oderwać lud od pługów i w całej Syrii widzieć się daje tylko sama nędza, niedostatek i smutek. Mieszkańcy troskliwie zwracają oczy ku Porcie i oczekują od niej pomocy: czują oni, że nie mają sił dostatecznych dla oparcia się nadętym Egipcyanom i całą nadzieję pokładają w Sułtanie, do którego niedawno kilkakroć posyłali tajemnie swych pełnomocników z prośbą o dozwoleństwo im jawnie przeciw *Mehmedowi* powstać. Sułtan nie przyjął jednakże ich prośby, i oświadczył, iż nie może po nieprzyjacielsku działać przeciw *Mehmedowi-Alemu*, dopóki on święcie zachowywać będzie przyjęte obowiązki. Tym czasem, położenie Syrii bardzo jest ciężkie, i prędkiej czy później można się spodziewać wielkiej tam rewolucji. (G. S. P.)

H I S P A N I A.

Od granic Hiszpańskich, dnia 21 Września.

Chociażby sprawa *Don-Carlosa* nie odnosiła zwycięstwa, współcześni jednak i potomność wydadzą sprawiedliwy wyrok. To już, że mała garstka wiernych jemu Hiszpanów utrzymywała się zwycięzko przeciw dziesięć razy większej sile, z różnych stron wspieranej, dowodzi, iż dusza Hiszpana przejęta jest wysokim szacunkiem sprawy Xięcia, mającego prawo do Tronu; inaczej *Don-Karlos* byłby oddawna musiał ustąpić z widowni. Wcześniej już usiłują wychwalać czynność *Mendizabala*; nie jeden nazywa go oswobodzicielem

одобрить дѣйствіе *Мендизабал*; не одинъ называетъ его освободителемъ Испаніи, какъ между тѣмъ онъ еще ничего не сдѣлалъ, или не имѣлъ возможности сдѣлать, кромѣ того только, что объявилъ себя приверженцемъ возмущенія. Никто не удивится, что *Мендизабал* для обольщенія народа объявилъ, что никакая посторонняя помощь не прекратитъ волнений въ Испаніи, когда Франція и Англія отказались отъ всякаго посредничества, а Португалія даже не обнаруживаетъ и склонности къ оному. Развѣ полагаютъ, что шумными словами можно обольстить народъ. Когда Испанскимъ либералистамъ первый разъ опять напомнили имя *Мины*, то давали они пиршества, и радовались, что возрожденная Испанія воскресаетъ. *Сумалакаррего* умеръ! — но чтожъ сдѣлалось съ лаврами *Мины*? Они преобразились въ терновый вѣнецъ, который нынѣ хотѣлъ бы онъ перемѣнить на гражданскій. *Мендизабал* почитаетъ себя рыцаремъ, умиряющимъ разъяреннаго льва, но онъ долженъ бѣречься, чтобы левъ сей не повернулся и не растерзалъ его. (D. P.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Въ *Gazette des Tribunaux* сообщаютъ Парижанамъ, при наблюденіи Галлесовой кометы, беречь свои часы и кошельки. Недавно два плута остановились на улицѣ, и со вниманіемъ разглядывая въ лорнеты покрытое звѣздами небо, громко изъявляли свое удивленіе, хвалили блескъ кометы и красоту ея хвоста. Одинъ прохожій, увлеченный любопытствомъ, обратился къ усерднымъ наблюдателямъ съ просьбою, дозволить ему взглянуть на пресловутую комету. Они съ удовольствіемъ уступили ему лорнеты; между тѣмъ какъ онъ отыскивалъ комету, услужливые астрономы ухаживали около него, поворачивали его голову то вправо, то влево, и наконецъ, когда чрезъ нѣсколько времени онъ сталъ жаловаться, что не можетъ найти кометы, они объявили, что, вѣроятно, верхній слой атмосферы покрылся туманомъ, и поспѣшно удалились въ ближій переулокъ. Тогда любопытный наблюдатель кометы, къ величайшему своему страху, узналъ, что во время тщетнаго исканія, мошенники опустошили всѣ его карманы.

— Въ общемъ засѣданіи Лондонскаго Городоваго Совѣта, 24-го числа, Г. *Вилліамс* представилъ донесеніе Комитета, о содержаніи, получаемомъ различными городскими чиновниками. Изъ донесенія видно, что одна должность Лорда Мера обходится въ 25,000 фунт. ст. Онъ даже доказалъ, что при точномъ расчетѣ, эта сумма простирается до 30,000 ф. Лордъ Меръ отвѣчалъ, что это обвиненіе ложно; что при совѣстливомъ разсмотрѣніи вопроса, легко можно увѣриться, что должность Лорда Мера не стоитъ городу и половины этой суммы, и что Комитетъ распространяетъ сѣи слухи съ намѣреніемъ повредить ему. Гг. *Тейлоръ* и *Вилліамс* защищались противъ сего обвиненія, и первый изъ нихъ объявилъ, что ни сколько не старается вредить уваженію, коимъ пользуются Лорды Меры въ глазахъ гражданъ, или совершенно отмѣнить эту должность; но что желательно, чтобы эти мѣста были даваемы людямъ честнымъ, которые израсходовали бы только сумму, необходимую для исполненія съ честію своей должности. Послѣ того определено было напечатать донесеніе. (Сб. П.)

— Въ Лиссабонской Придворной газетѣ, отъ 15-го числа, напечатанъ декретъ Королевы, въ силу коего Англіискія суда, принужденныя необходимостію останавливаться въ Португальскихъ гаваняхъ, освобождаются отъ всякой пошлины. Постановленіе сие должно до тѣхъ поръ имѣть силу, доколѣ Британское Правительство будетъ соблюдать тоже самое отношеніе Португальскихъ судовъ. — Другимъ декретомъ, помѣщенномъ въ сей же газетѣ, определено имѣть на биржѣ особыхъ маклеровъ, въ коихъ давно уже чувствовалъ былъ недостатокъ. — Извѣстный мужествомъ своимъ и способностями въ Государственныхъ дѣлахъ Полковникъ *Марино*, наименованъ Префектомъ острововъ Зеленаго мыса. — Продажа національныхъ имуществъ идетъ теперь гораздо лучше, нежели прежде. За многія владѣнія заплачено вдвое противу оцѣнки.

— Греческія Государственныя вѣдомости отъ 8-го Іюля содержатъ въ себѣ постановленіе объ учрежденіи Общества Естествоиспытателей, коего статутъ также напечатанъ. Всѣ ученые и художественныя учрежденія въ Европѣ будутъ приглашены къ добровольнымъ приношеніямъ для составленія Коллекцій, которыя предполагаются при Обществѣ. 15-го числа Августа будетъ первое публичное засѣданіе оного. Сверхъ того въ этой газетѣ напечатано повелѣніе объ учрежденіи Теоретико-Практическаго учебнаго заведенія для Хирургіи, Фармаціи и Повивальнаго Искусства. (Сб. В.)

Испаніи, gdy tymczasem dotąd nie jeszcze nie uczynił, lub nie mógł uczynić, prócz, iż ogłosił się stronnikiem wzburzenia. Nikogo nie zadziwi, iż *Mendizabal* dla podchlebiania ludowi oświadczył, iż żadna obca pomoc nie ma załatwić zaburzeń w Hiszpanii, kiedy Francya i Anglia odmówiły wszelkiej bezpośredniej interwencji, a Portugalia nawet nie okazuje skłonności do niej. Czyliż mniemają, iż szumnemi słowy lud uwiódą? Kiedy liberalistom Hiszpańskim pierwszy raz wymieniono znowu nazwisko *Miny*, oni dawali ucztę, i cieszyli się, iż Hiszpania nowo odrodzona powstaje. *Zumala-Carreguy* umarł! — lecz cóż się stało z laurami *Miny*? Stały się koroną cierniową, którą teraz chciałby podobno zamienić na koronę obywatelską. *Mendizabal* poczytuje się za rycerza, który rozjątrzonego lwa hamuje, lecz niech się strzeże, aby ten lew nie odwrócił się i nie rozszarpał go. (Dz. P.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

W *Gazette de Tribunaux* radzą Paryżanom, ażeby podczas uważania Komety Halleja strzegli zegarków i kieszeni. Niedawno dwóch oszustów zatrzymało się na ulicy, z uwagą rozpatrując przez lornety pokryte gwiazdami niebo, głośno okazali swe zadziwienie, chwalili blask komety i piękność jego ogona. Pewien przechodzący, zdjęty ciekawością, udał się do gorliwych obserwatorów z prośbą, ażeby mu dozwolili spójrzyć na kometę. Z największą chęcią uступili mu lornety; tym czasem, gdy on wyszukiwał kometę, usłużni astronomowie nadskakiwali mu, obracali głowę to w prawą, to w lewą stronę, i naostatek, gdy po niejakiem czasie, począł się użalać, iż nie może wynaleźć komety, oni mu oświadczyli, że zapewne powierzchnia atmosfery mgłą się pokryła, i śpiesznie się oddalili do przyległej ulicy. Wtenczas ciekawy obserwator komety, z największym swym przestрахом dowiedział się, że podczas daremnego wyszukiwania komety, złodzieje wypróżnili wszystkie jego kieszenie.

— Na powszechném zgromadzeniu Rady miasta Londynu, 24go Września, P. *Williams* złożył Komitetowi doniesienie, o utrzymaniu, pobieraniem przez różnych urzędników miasta. Z doniesienia tego okazuje się, że sam urząd Lorda Majora kosztuje 25,000 f. s. Okazał nawet, że summa na ten przedmiot przy ścisłym obliczeniu do 30,000 f. s. dochodzi. Lord Major odpowiedział, że ten zarzut jest fałszywy; że przy summiennym rozpatrzeniu rzeczy, łatwo się można przekonać, że urząd Lorda Majora nie kosztuje miastu połowy nawet tej summy, i że Komitet rozpущa te pogłoski w zamiarze uszkodzenia jemu. Pp. *Taylor* i *Williams* bronili się przeciwko temu zarzutowi, i pierwszy z nich oświadczył, iż bynajmniej nie stara się szkodzić poważeniu, jakie mają Lordowie Majorowie w oczach obywateli, albo zupełnie znieść ten urząd; lecz życzyby należało, ażeby te urzędy były dawane ludziom zacnym, którzy wydatkowaliby taką tylko sumę, jaka nieodbitie jest potrzebną dla wypełnienia z honorem tego urzędowania. Po czém postanowiono wydrukować to doniesienie. (P. P.)

— W Lisbońskiey gazecie nadworney, z dnia 15go, wydrukowany jest dekret Królowey, mocą którego, okręty Angielskie, przymuszone konieczną potrzebą zatrzymywać się w portach Portugalskich, wolne są od wszelkiej opłaty. Postanowienie to póty będzie obowiązującym, póki Rząd Angielski będzie zachowywał też same warunki względnie okrętów Portugalskich. — Przez inny dekret, w tejże gazecie umieszczony, ustanowieni są maklerowie giełdowi, których dawno już dawała się uczuwać potrzeba. — Znajomy z męstwa i talentów dyplomatycznych Połkownik *Marino* mianowany jest Prefektem wysp Przylądku Zielonego. — Przedaż majątków narodowych idzie teraz daleko lepiej, aniżeli pierwej. Za różne majątki zapłacono we dwoje ceny szacunkowej.

— Grecka Gazeta Urzędowa, pod dniem 8mym Lipca, zawiera postanowienie o zawiązaniu się Towarzystwa Badaczów Natury, którego ustawy zostały wydrukowane. Wszystkie zakłady nauk i sztuk w Europie, wezwane będą do ofiar dobrowolnych dla złożenia kolekcey, które zamierzono utrzymywać przy Towarzystwie. Dnia 13go Sierpnia, będzie pierwsze publiczne jego posiedzenie. Nadto w gazecie tej wydrukowane jest postanowienie względem urządzenia zakładu Teoretyczno-Praktycznego dla uczenia się Chirurgii, Farmacyi i Sztuki Położniczey. (G. S. P.)